

Nadav Ejal. *Vzpoura proti globalizaci. Proč lidé revoltují proti dnešnímu světu*. Brno: Jan Melvil Publishing, 2020, 360 s., ISBN: 9788075551191.

Autorem této knihy je mladý, významný a oceňovaný izraelský novinář, vysokoškolsky vzdělaný v oboru globální politiky, a téma jeho knihy je velmi aktuální problém globalizace. Ten vyvolává tvrdé polemiky, spojené na jedné straně s národními a na druhé straně se sociálními, resp. třídními zájmy, k tomu dále přistupují i výbušné problémy imigrace a ekonomické výhody (pro koho?). Na některé otázky spojené s globalizací jsou odpovědi obtížné, protože přináší výhody spíše jen pro někoho anebo znamenají pro jedince i etnické skupiny jak výhody, tak i nevýhody. Nespornou výhodou má globalizace pro obchodní expanze mezinárodní, především však velmocenské obchodně agresivní oligarchie – cizí národy a země už nejsou dobývány a utlačovány zbraněmi, nýbrž kapitálem a na jejich úkor dále bohatnou již zámožní cizinci. Oproti tomu chudí cizinci emigrují do zemí, které jsou s to jim poskytnout práci a mzdy, se v těchto zemích dlouho či navždy cítí cizí, protože se jen těžko přizpůsobují nezřídka velmi odlišným obyčejům a rolím. Navíc často není imigrace motivována ziskem práce, ale vykonáváním organizovaného terorismu v intencích politiky „nového řádu“, usilujícího o odnárodňování.

To je ovšem jen náčrt dílčích aspektů problematiky globalizace, kterou tu náš velmi informovaný autor prezentuje v mnoha aspektech. Jedním z nich je např. pandemie covidu-19, která naplno propukla v mezinárodně propojeném světě výměny lidí, informací a zboží a o níž autor píše ve své předmluvě k českému vydání své předmětné knihy takto: *Globalizovaný svět rád používá virální metafory, nyní poprvé stanul tváří v tvář původnímu významu tohoto slova* – tedy, globalizace napomáhá také šíření virů, užitečných i nebezpečných. Na tomto místě se naskytá otázka, pro koho jsou ty které viry užitečné a pro koho nebezpečné.

Odpovědi na tyto otázky čtenář najde v recenzované knize řadu – jedná se ovšem o značně diskutabilní odpovědi; např. kapitoly *Války způsobené globalizací* nebo *Boj o pokrok*, naznačují, že jednoznačná odpověď na jednoznačnou otázku po užitečnosti/neužitečnosti či dokonce nebezpečí globalizace není možná. Nicméně globalizace, šířící se světem, je v krizi, protože „*lidé proti dnešnímu světu revoltují*“. Je to jedna z globálních výzev, které vyžadují globální odpovědi, píše náš autor. Toto tvrzení nicméně zní jako prázdná politická fráze, protože se to ve světě nepraktikuje, příp. se na výzvy týkající se konfliktů mezi národy reaguje pouhými protestními diplomatickými nótami nebo v lepším případě dočasnými ekonomickými sankcemi. Svět je v krizi, protože je příliš jiný, než býval. To platí předně pro západní svět konce 19. stol., kdy se všude usilovalo o pokrok, který zašel tak daleko, že dalším pokrokem se v podstatě již pokročilém světě stal jistý konzervatismus. Ale čtenáře nepochybně více zajímá, co o tom soudí autor předmětné knihy a nikoli její recenzent! „*Vzpoura se šíří po celém světě neřízeně a plynule. Její podstatou není pečlivé budování nových mocenských struktur, ale odmítání těch stávajících*“ (s. 17). Co tím chce náš autor říci? Nepochybně, že lidé nechtějí to, čím dnes žijí, a že hledají. Nabízí se jim ovšem „the new world“, modelů „nového světa“ je však celá řada, a co by mělo a nemělo tu a jinde být čtenářům říkáno více a lépe tato velmi informativní a podnětná kniha.

Milan Nakonečný
(TF JU, nakonecny@tf.jcu.cz)